

«Aktor i dommerkappe»

15. mai 1998

Da Thor Espeseth inntok vitneboksen, la han en huskelapp og et avisutklipp fremfor seg. Han ønsket å være godt forberedt. Kona hadde vitnet to dager tidligere. På lagdommer Trovågs spørsmål om de noen gang hadde hatt mistanke til sønnen, hadde hun svart «nei, aldri». De hadde begge tenkt at hennes forklaring gikk ganske bra.

«Ja, jeg ser du har notater med deg», kommenterte aktor Grønlien.

«Ja, for å opplyse saken i best mulig grad», svarte Espeseth. Han fikk beskjed om å legge disse bort.

Etter noen innledende fraser ville Grønlien vite om Espeseth hadde drukket vin etter at kona hans gikk til sengs drapskvelden.

«Ja», svarte Espeseth, det var da han tok det andre glasset den kvelden, mens han sjekket tekst-TV for eventuelle våpen til salgs. Det ble med to glass, og han gikk til sengs rundt klokken 23.45. Avtalen ektefellene imellom var at det var han som skulle ta imot Espen. Espeseth fortalte om et orienteringsmøte de hadde vært på da eldstesønnen Marius gikk på ungdomsskolen. Det handlet om at det var viktig at foreldrene var hjemme. Lagdommer Trovåg brøt inn og gjorde ham oppmerksom på at det ikke var så interessant i denne sammenhengen.

«Nei, la oss holde oss til denne kvelden», istemte Grønlien.

Espeseth fortalte at han la seg til å vente på Espen.

«Hadde du klokke på soverommet?» spurte Grønlien.

«Nei», svarte Espeseth.

«På armen?»

«Nei».

Espeseth fortalte at han var bygningskontrollør, og at han alltid ubevisst fulgte med på hvor mye klokken var.

«Mitt spørsmål var ... hvor lenge lå du før Espen kom?»

«Cirka 15 minutter», svarte Espeseth.

Han fortalte at sønnen gjorde et signal med armen om at han hadde forstått at han skulle skru av utelysene. De hadde også vekslet noen ord.

«I dag, tre år etterpå, sier du at dere snakket sammen?» sa Grønlien.

Espeseth nikket og forklarte at han også den gangen hadde gjort politimannen som avhørte ham, oppmerksom på dette.

«Så du har ikke sovnet?» sa Grønlien.

«Utenkelig. Jeg skulle jo ta imot ham», svarte Espeseth.

Grønlien påpekte da at han i avhør med Elle hadde sagt at han kunne ha sovnet om det hadde gått 30 minutter.

«I teorien, ja», svarte Espeseth. «Men denne kvelden gikk det kort tid før Espen kom hjem, jeg vet at jeg ikke sovnet.»

«Hva hadde Espen på seg da du så ham?»

«Sivilt», svarte Espeseth.

Grønlien lo tørt. «Ja, jeg regnet jo ikke med at han kom i militærklær.»

Espeseth lo ikke. «Det er to typer klær, trening og 'sivilt'», svarte han.

Da Sigurd Klomsæt overtok utspørringen av Thor Espeseth, var han opptatt av at farens undersøkelser av sønnens klær heller burde tale til hans klients fordel enn til det motsatte. Klomsæt poengterte at Thor Espeseth også hadde vært villig til å diskutere alt som kunne være i sønnens disfavør.

«Vi har vært sannhetssøkende. Den som roter, rydder også opp etter seg», sa Espeseth. Han fortalte at han hadde vært en streng far. Aldersgrenser på kino var til for å følges. Det var klare retningslinjer. Han hadde også fortalt sønnen at blotting måtte unngås, og at det ville slå tilbake på ham.

Han hadde ikke vært trøtt den kvelden Espen kom hjem, og han var da også svært frustrert over ikke å bli trodd på at han var våken. Akebrettet hadde han sett neste dag. Det viste seg at en nabo var blitt kjørt

hjem da det falt ned. Espeseth hadde gjort en rekonstruksjon og oppdaget at lysene på en bil i naboens oppkjørsel lyste rett inn i garasjen. Dette måtte ha vekket opp kattene, som så igjen hadde veltet akebrettet. Finsals versjon, at sønnen hans hadde sparket i garasjeveggen i frustrasjon, kalte han en «ren bløff». Han hadde selv forsøkt, og et slikt spark ville ikke føre til at akebrettet falt ned. Dessuten var soverommet deres rett innenfor, og de ville da ha hørt et slikt spark.

Thor Espeseth brøt ut i gråt flere ganger under sin forklaring. Også da han fortalte om hvordan Arvid Sjødin hadde reddet familien, om hvordan den tidligere forsvareren alltid stilte seg til disposisjon, og at han hadde brukt hundrevis av timer på dem.

«Uten ham hadde jeg muligens ikke sittet her i dag», sa Espeseth. Selv om han var kritisk til at Sjødin innledningsvis ukritisk hadde godtatt en rekke av politiets påstander, så var han mer opptatt av advokatens medmenneskelige sider, og at han kunne ringe ham midt på natten, om så var, bare for å prate.

Da Espeseths vitneforklaring gikk mot slutten, ville han fortelle om den gangen de spurte politiet om Espen hadde fått brevet fra Hege. Da så Trovåg på klokken, før han sa: «Din kone har fortalt dette.»

Det gjorde Klomsæt sint: «Det er hans sønn som sitter her.»

Både i rettsalen og overfor mediene skulle han omtale Steinar Trovåg som «aktor i dommerkappe». Klomsæt hadde blant annet reagert på at Trovåg til stadighet insinuerte uærlige hensikter hos klienten og hans familie, blant annet ved å gjøre et stort nummer av at de – fordi de var i familie – etter loven ikke skulle sverge ed på å fortelle «den hele og fulle sannhet», som om de ikke hadde til hensikt å forklare seg sannferdig.

Helt til slutt hadde lagdommer Trovåg noen spørsmål til Thor Espeseth.

«Var det behov for å sjekke dette med utelys?» spurte han. Han viste til at Espen var systematisk, en gutt som hadde orden.

«Han, som alle andre, glemte», svarte Espeseth.

Trovåg fulgte opp med misforståelsen over telefon i forbindelse med avhørene. «'De har funnet fottøyavtrykk der oppe.' 'De har tatt fottøyavtrykk av meg.' Hvordan er det mulig å misforstå?» spurte Trovåg.

Nå slet Espeseth med å svare.

«Jo, men bare svar, da. Jeg tror at jeg har en viss innlevelse», sa Trovåg.